

Samtaleanalyse som forskningsfelt i Norge

Jan Svennevig

Universitetet i Agder

1. Innledning

Dette temanummeret er viet samtaleanalytiske studier av språklig samhandling i ulike kontekster, både i privatsfæren og i ulike institusjoner, slik som helsevesenet, sosialvesenet og skolen. Det kommer tjuefire år etter det første temanummeret av NLT om samtaleanalyse (Lind & Svennevig 1999). Det var en av de første utgivelsene om samtaleanalyse på norsk, men siden den gang er fagfeltet blitt etablert med livskraftige forskningsmiljøer ved en rekke universiteter og høyskoler, særlig UiO, NTNU og USN. Feltet er også etablert som undervisningsemne på en rekke studier, og det foreligger en norskspråklig lærebok (Skovholt et al., 2021). I 2022 ble det arrangert et første nasjonalt møte for samtaleforskere, *De norske interaksjonsdagene*, som samlet rundt 30 deltakere. Dette temanummeret er et resultat av det andre møtet i denne årlige møteserien, som ble arrangert i Oslo i januar 2023.

I denne introduksjonen presenterer jeg først hva samtaleanalyse som disiplin studerer, dens studieobjekt. Deretter beskriver jeg noen metoder som brukes i ulike typer studier, og til slutt presenterer jeg noen temaer som har vært sentrale i norsk samtaleforskning.

2. Samtaleanalysens studieobjekt

Samtaleanalyse er en tverrfaglig disiplin, med forskere fra ulike fagfelt, slik som språkvitenskap, sosiologi, psykologi, antropologi og pedagogikk. Disiplinen har sin berettigelse i språkvitenskapen både som en tilnærming til leksiko-grammatiske fenomener (språket som system) og som en anvendt disiplin som studerer språket i bruk i ulike kontekster (språket som praksis). I dette nummeret er det særlig to artikler som bidrar til å beskrive det norske

språkssystemet, nemlig Sbertoli-Nielsens studie av ulike nasal-labiale partikler, slik som *m*, ²*mm* og *mhm*, og Svennevigs studie av den pragmatiske partikkelen *å*. De andre beskriver språklige praksiser som del av kommunikative aktiviteter i ulike kontekster. En av artiklene hører til feltet klinisk lingvistikk ved at den undersøker kjennetegn ved en viss type kommunikasjonsutfordring, nemlig løpsk tale (Landmark, Sikveland & Sønsterud). De andre bidrar til forståelse av profesjonsutøveres kommunikasjonspraksiser, slik som genetisk veiledning (Hammerstad), rådgivning i sosialt arbeid (Halvorsen & Strømhaug), tolking i helsevesenet (Svennevig & Hansen) og eksaminering i skolen (Skovholt & Jorde).

Fagfeltet samtaleanalyse kan defineres bredt som det vitenskapelige studiet av muntlig og mediert interaksjon. Den prototypiske situasjonen som studeres, er ansikt-til-ansikt-samtalen. Det betyr at det semiotiske repertoaret deltakerne benytter ikke er begrenset til verbalspråk, men også inkluderer slike ting som gester, blikk, mimikk, positur, forflytning, berøring og håndtering av objekter. Samtaleanalyse er i dag en tilnærming som tar dette multimodale mangfoldet på alvor og søker å beskrive samspillet mellom de ulike modalitetene (se Broth & Keevallik, 2020). For å gjøre dette brukes det videooptak, og transkripsjonene inkluderer beskrivelser av (relevante) kroppslige handlinger. Dermed er samtaleanalyse også noe mer enn tradisjonell lingvistikk og må betraktes som en type semiotikk.

Selv om ansikt-til-ansikt-samtalen regnes som den grunnleggende formen for mellommenneskelig kommunikasjon, foregår samtaler også i en rekke medierte sammenhenger. Noen av de første samtaleanalytiske studiene ble gjort av telefonsamtaler, og i dag finnes det enn rekke ulike medier for mellommenneskelig samhandling, noen muntlige og noen skriftlige, noen synkrone og noen asynkrone. I dette temanummeret har vi for eksempel studier av chat (Halvorsen & Strømhaug) og videomedierte samtaler (Svennevig & Hansen). Teknologier for interaksjon innebærer ofte at repertoaret av kroppslige ressurser for meningsskaping blir begrenset, men til gjengjeld tilføres andre teknologiske ressurser, slik som muligheter til å dele bilder og lenker eller å konsultere nettressurser, for eksempel oppslagsverk og søkemotorer. Samtaleanalyse går dermed utover det rent språklige også ved å studere teknologiske ressurser (og begrensninger) for samhandling og meningsskaping.

3. Samtaleanalytiske metoder

Begrepet samtaleanalyse kan betraktes som en samlebetegnelse på en rekke ulike tilnærminger til studiet av samtale og sosial interaksjon. Vi kan grovt skille

mellom diskursanalytiske tilnærminger og etnometodologisk baserte tilnærminger. Diskursanalyse er basert på en hermeneutisk tradisjon og studerer språkbruken til ulike aktører i lys av (eksterne) kontekster, for eksempel historiske, sosiologiske eller antropologiske. Den etnometodologiske samtaleanalysen, Conversation Analysis (CA), tar et mer fenomenologisk perspektiv og søker å identifisere og beskrive deltakernes egne normer og konvensjoner for kommunikasjon fra et innenfra-perspektiv. Jeg skal her presentere noen grunnleggende kjennetegn ved disse tilnærmingene.

Diskursanalyse bruker språkvitenskapelige, tekstvitenskapelig og retoriske analysekategorier til å beskrive mønstre i språkbruk. I analyse av samtaler kan dette gjelde den enkelte replikk like mye som interaksjonen mellom deltakerne. Slike analyser vil søke å identifisere mønstre for stil, sjanger eller innhold og relatere dem til bestemte sosiale aktører eller situasjonstyper. Det finnes en rekke ulike diskursanalytiske skoler og tradisjoner, noen ideologikritiske (samfunnsorienterte) og noen mer pragmatiske (situasjonsorienterte). Mange tilnærminger tar utgangspunkt i sosialsemiotikkens inndeling av kommunikative funksjoner i ideasjonell, mellompersonlig og tekstuell (Halliday 1978). Videre er diskursanalytikere opptatt av å relatere språkbruksmønstre til kontekstuelle variabler, enten det er faktorer ved den konkrete kommunikasjonssituasjonen eller den mer overgripende sosiokulturelle konteksten. For eksempel er *interaksjonell sosiolingvistikk* opptatt av hvordan identiteter og sosiale relasjoner manifesteres i ulike samtalepraksiser og legger grunnlag for slike ting som utøvelse av makt eller etablering av fellesskap (Gumperz, 2015). Diskursanalytiske tilnærminger til samtale har en overveiende *deduktiv* innretning ved at de tar utgangspunkt i teorier om språk og sosiale eller kulturelle forhold og bruker dem til å forklare de observerte språkbruksmønstrene. I dette nummeret finner vi en diskursanalytisk samtaleanalyse i studien til Hammerstad.

De resterende artiklene i dette nummeret bruker metoder fra Conversation Analysis-tradisjonen (Stivers & Robinson, 2012). Dette er en mer enhetlig analysetradisjon med felles metodologiske prinsipper og et felles begrepsapparat. Her er ikke målet å relatere språkbruksmønstre til eksterne kontekstuelle forhold, men å beskrive deltakernes ressurser og normer for meningsskaping og samhandling fra et *innenfra-perspektiv* (eller *emisk* perspektiv, Seedhouse, 2006). Det betyr at man ikke forklarer språkbruken på grunnlag av eksterne faktorer, men at man gjør eksplisitt reglene, konvensjonene og normene som deltakerne forholder seg til når de samhandler med hverandre og tolker hverandres ytringer. Det er altså deltakernes etablering av *intersubjektivitet* som

er analyseobjektet (Heritage, 1984). Heller enn at analysatoren tolker en ytring i en samtale i en hermeneutisk prosess, søker analysen å beskrive hvordan *samtalepartneren* tolker ytringen. Dette kan man gjøre ved å studere hvordan samtalepartnerens respons framviser spor av vedkommendes fortolkning av den. Dette kalles *neste turs bevisførselsprosedyre* (Sacks et al., 1974). Dermed blir *sekvensiell analyse* den grunnleggende analysemetoden, hvor deltakernes responser på hverandres ytringer blir grunnlaget for å tilskrive en enkelt ytring mening eller status som en viss type handling.

Samtaleanalyse i CA-tradisjonen har en mer *induktiv* innretning ved at den formulerer problemstillinger på grunnlag av fenomener observert i dataene heller enn i teoretiske spørsmål eller sosiale problemer. Samtidig er den ikke bare rent generaliserende, men søker å formulere bakenforliggende regler eller normer som forklarer de observerte mønstrene i samtalen. På den måten er det riktigere å si at tilnærmingen er *abduktiv* (Svennevig, 2001a). Ettersom samtaleanalytikere går dypt ned i detaljene i samtalen og gir «tykke» beskrivelser (Geertz, 2008), er den dominerende arbeidsmåten kasusstudier. Det kan dreie seg om enkeltkasus i tilfeller der en samtale har spesiell interesse i seg selv, for eksempel fordi den utgjør et «beste» eller «verste tilfelle», eller fordi den er anerkjent som et typisk tilfelle (Flyvbjerg, 2006). Men i de fleste tilfeller jobber samtaleanalytikere med *samlinger* av tilfeller. Når man har identifisert et samtalefenomen man er interessert i (slik som bruken av *mm* som tilbakemeldingssignal (Sbertoli-Nielsen) eller selv-reparasjoner hos personer med løpsk tale (Landmark, Sikveland & Sønsterud)), ekserperer man tilfeller av dette fra datamaterialet og lager en samling av dem. Ved å sammenlikne tilfellene kan man så begynne å identifisere hvilke underliggende konvensjoner eller normer som ligger under samtalepraksisen og dessuten skille mellom ulike undergrupper av den.

Denne induktive og abduktive analysemåten kjennetegner først og fremst arbeid som sikter mot å identifisere nye og ubeskrevne samtalepraksiser. Når en samtalepraksis er studert og beskrevet, kan man begynne å studere hvordan den er distribuert på ulike populasjoner eller praktisert i ulike situasjoner. For slike formål finner vi også *deduktive* og til dels eksperimentelle metoder brukt i de siste årenes samtaleforskning (Kendrick, 2017). For eksempel har man studert uspesifikke reparasjonsinnledere (norsk *hæ?*, engelsk *huh?*) i 10 ulike språk fra en rekke ulike språkfamilier og funnet at det er påfallende likheter i form (Dingemanse et al., 2013). Innlederne er i alle språkene enstavelsesord bestående av en enkelt vokal (eventuelt innledet av en glottal frikativ eller stopp) som fonetisk er realisert som lav og fremre og prosodisk er uttalt med

en ikke-final intonasjon. Forfatterne fremmer dermed hypotesen om at dette kan være et universelt ord, formet av evolusjonære prosesser knyttet til behovet for å kunne initiere reparasjon raskt og økonomisk.

En gren av samtaleanalysen som fokuserer spesielt på språklige spørsmål, kalles *interaksjonell lingvistik* (Couper-Kuhlen & Selting, 2017). Denne disiplinen studerer språklige enheter og strukturer slik de framtrer i naturlige samtaledata, og legger vekt på deres sekvensielle relasjoner (deres «ytre syntaks», Linell, 2005) og interaksjonelle funksjoner i den leksikalske eller grammatiske beskrivelsen. Slike studier kan ta to former, enten å gå fra form til funksjon eller omvendt. Noen studier tar utgangspunktet i språklige former og studerer hvilke kommunikative funksjoner de kan ha i ulike sekvensielle posisjoner. For eksempel viser Urbanik og Svennevig (2019) at plasseringen av nektingsadverbet i interrogative anmodninger er relatert til talerens orientering mot mulige hindringer. Når det plasseres rett etter verbet («Kan *ikke* du lese litt for meg?»), viser taleren at hen ikke forventer motstand fra adressaten, mens når det plasseres etter subjektet («Kan du *ikke* lese litt for meg?»), orienterer hen seg mot faktisk (manifestert) eller potensiell motstand. Dermed vil den første varianten oftere opptre som første anmodning, mens den siste vil brukes ved et gjentatt forsøk etter et avslag eller uttrykk for motstand. Andre studier tar utgangspunkt i kommunikative handlinger eller funksjoner og ser hvilke språklige former som brukes. For eksempel ser Hasund et al. (2012) på hvordan man introduserer direkte tale i samtaler, og finner at partiklene *bare*, *liksom* og *sånn* brukes, men med ulik plassering og funksjon. Mens *bare* brukes mest ved narrative ytringer for å markere affektiv forsterkning, er *sånn* mer brukt til å beskrive psykologiske tilstander og reaksjoner («jeg var sånn å herregud»). *Liksom* brukes primært etter sitatet som epistemisk demper eller for å appellere til samtalepartneren om respons.

Alle artiklene i dette nummeret bruker en rekke transkripsjonssymboler utviklet i CA for å representere hvordan talen produseres og koordineres (Jefferson, 2004). Disse er forklart i et vedlegg på slutten av denne introduksjonen. I noen artikler brukes ytterligere symboler, som da er forklart i vedlegg på slutten av hver enkelt artikkel.

4. Temaer i norsk samtaleforskning

I Norge har samtaleanalyse vært praktisert av en rekke språkvitere. Dermed er det mange studier av språklige fenomener, men det har også vært mye forskning om andre temaer, slik som klinisk kommunikasjon, samtaler i ulike profesjoner

og interaksjon i ulike medier. Jeg skal her gi en kort (og dermed nødvendigvis ufullstendig og selektiv) redegjørelse for noen sentrale temaer som det har vært forsket på i Norge, primært i det språkvitenskapelige miljøet. Det er også mange forskere innen pedagogikk og andre disipliner som har brukt samtaleanalyse, men det er ikke plass her til å gi en oversikt over denne forskningen.

4.1 Språk og samtalemekanismer

Et tema som har fått en del oppmerksomhet innenfor den interaksjonelle lingvistikken, er pragmatiske partikler. Her er en liste over noen av de partiklene som har vært studert med samtaleanalytisk metode:

Bare (Opsahl & Svennevig, 2008)

Liksom og like (Hasund, 2004)

Sånn (Svennevig & Opsahl, 2012)

Ja, jo og nei (Skarbø, 1999, Svennevig, 2001b, Sikveland et al., 2021)

Wolla (Opsahl, 2009)

Da (Urbanik, 2018)

Nå (Svennevig, 2014)

Ikke sant? (Svennevig, 2008a)

Hallo (Svennevig, 2012a)

Å (ja) (Gudmundsen & Svennevig, 2020)

Av mer grammatiske emner kan det nevnes studier av anmodninger (og andre direktiver), både i norsk og polsk (Urbanik, 2017, 2020) og i finsk og engelsk (Etelämäki og Couper-Kuhlen, 2017, Couper-Kuhlen og Etelämäki, 2015, Couper-Kuhlen et al., 2021). Videre har det vært flere studier av referanse, både realisering av personreferanse (Etelämäki et al., 2021a, Etelämäki, 2021) og språklige praksiser for å foregripe problemer med identifikasjon av referenter (Svennevig, 2010).

En del studier har utforsket grunnleggende samtalemekanismer og hvordan de realiseres i ulike språk. Det gjelder særlig reparasjonsinnledere, som har vært beskrevet i norsk tegnspråk (Skedsmo, 2020, 2021, 2023) og talespråk (Svennevig, 2008b). Videre har man studert turtakingspraksiser, nemlig kollaborative fullføringer (Etelämäki et al, 2021b). Emneorganisering er studert i samtaler mellom ukjente samtalepartnere (Svennevig, 1999). Endelig er det studier av repetisjon, både som svar på spørsmål (Svennevig, 2003) og som kvittering for svar (Svennevig, 2004).

4.2 *Variasjon i kommunikativ kompetanse*

Et tema som har fått en del oppmerksomhet, er kommunikasjon i tilfeller der det er variasjon i deltakernes språklige ferdigheter eller kommunikative kompetanse. Innen disiplinen *klinisk kommunikasjon* studerer man kommunikasjonshindringer som følge av medisinske tilstander, slik som afasi og demens. Innen disiplinen *andrespråksinteraksjon* studerer man språkbruk og språklæring hos mennesker som har migrert til Norge og snakker norsk som andrespråk.

Innen klinisk lingvistik var Marianne Lind den første som studerte samtaler med personer med afasi, med vekt på etablering av felles forståelse (Lind, 2002, 2005). En ny doktoravhandling av Helene Killmer viderefører denne forskningen ved å studere hvordan personer med afasi samarbeider med sine familiemedlemmer i hverdagslige gjøremål, slik som å planlegge aktiviteter (Killmer et al., 2022), fortelle historier (Killmer et al., 2021) og oppdra barn (Killmer, 2023, Killmer et al., 2023). Et annet tema har vært demens. Forskningsprosjektet *Språk og kommunikasjon hos flerspråklige personer med demens* (ved MultiLing, UiO, 2016-2020) resulterte i en rekke studier av strategier for ordleting hos slike språkbrukere (Svennevig & Lind, 2016, Svennevig et al., 2019, Landmark et al., under utg.). Videre ble det utført studier av hvordan personer med demens og deres samtalepartnere håndterte hukommelsesproblemer som kommunikasjonsutfordring (Svennevig & Landmark, 2019, Landmark et al., 2021) og hvordan de kunne samarbeide for å fremme pasientens deltakelse i historiefortelling (Svennevig & Hamilton, 2022). Endelig er det blitt skrevet om samtaler med personer med ulike funksjonsnedsettelse, slik som hørselshemming (Eilertsen, 2014a, b).

Andrespråksinteraksjon er også et tema som har vært mye utforsket. Et hovedtema i min egen forskning har vært etablering av felles forståelse i samtaler hvor den ene parten er andrespråksbruker. Jeg har særlig studert hvordan førstespråksbrukere søker å forebygge forståelsesproblemer ved å reformulere (Svennevig, 2013, 2023) og dele opp ytringene sine i mindre «porsjoner» (Svennevig, 2018a, Svennevig et al., 2019). Jeg har også studert hvordan problemer med felles forståelse håndteres (Svennevig, 2009, 2012c). Et annet tema som har fått en del oppmerksomhet, er hvordan andrespråksbrukere lærer norsk ved å snakke med førstespråksbrukere utenfor klasserommet, enten på arbeidsplassen (Svennevig, 2018b, Solarek-Gliniewicz, under arb.) eller på såkalte språkkafeer, hvor de kan få samtaletrening med frivillige førstespråksbrukere (Gudmundsen, 2023, under arb.). En måte å bygge bro over språklige barrierer på er å bruke tolk, og i en rekke studier har Jessica Hansen tatt opp tolkers praksiser for å innlede til reparasjon (Hansen, 2020,

2022) og å ta ordet under lengre redegjørelser (Hansen & Svennevig, 2021). Hun har også skrevet en bok om tolking i videomedierte samtaler for studenter og tolker (Hansen, 2023).

Flerspråklighet har også vært studert i en rekke publikasjoner. Kaisa Pietikäinen beskriver bruken av engelsk som *lingua franca* i flerspråklige familier (Pietikäinen, 2018a, b, 2020, 2021). Spørsmål om hvordan en flerspråklig identitet konstrueres og forhandles i samtale, har vært studert i ulike kontekster, slik som i gruppearbeid i klasserommet (Sickhinghe, 2016, Rusk, 2019) og i jobbintervjuer (Pajaro, 2018).

4.3 Interaksjon i institusjonelle kontekster

Samtaleanalyse har også vært brukt i mange studier av kommunikasjon i ulike *institusjonelle kontekster*, særlig i helsesektoren, skolesektoren og sosialsektoren. I slike studier er det gjerne fokus på profesjonsutøvernes kommunikasjon med brukere (pasienter, klienter og elever) sett i relasjon til institusjonens målsetninger. Nedenfor tar jeg opp noen av de sentrale institusjonene som har vært undersøkt.

Samtaler i *helsesektoren* har vært studert av mange forskere, særlig ved NTNU. I tillegg til bidraget i dette temanummeret, har Gøril Thomassen Hammerstad også tidligere skrevet en rekke studier om dilemmaer i genetisk veiledning (Thomassen & Sarangi, 2012, Thomassen et al., 2012, 2020). Et forskningsprosjekt hun har vært aktiv i, har også studert interaksjon i simulerte akuttmedisinske team (Gundrosen et al., 2014, 2016, 2018). Ellers har Anne Marie Landmark viet en rekke artikler til å studere hvordan såkalt *samvalg* – altså at lege og pasient skal komme fram til en felles beslutning om behandling – fungerer i praksis (Landmark et al., 2015, 2016, 2017a, b).

Skolesektoren har blitt studert av en rekke forskere, ikke minst gjennom forskningsprosjektet *Trening av samtaleferdigheter i lærerutdanningene* ved USN (2018-2022). Slik som artikkelen i dette nummeret (Skovholt & Jorde) handler de fleste studiene om muntlig eksamen. Forskerne har studert hvordan eksaminatorene stiller spørsmål (Skovholt et al., 2021) og hvordan de søker å hjelpe elevene på vei når svarene er utilfredsstillende (Vonen et al., 2022, Sikveland et al., 2021). De har også studert evalueringsprosessen mellom eksaminator og sensor i etterkant og forhandlingen om karakter (Solem et al., 2023). Spesielt for dette prosjektet er at det også har et praktisk siktemål om å trene samtaleferdigheter og refleksjon hos lærerstudenter med den samtaleanalytiske rollespillmetoden CARM (Sikveland et al., 2023). Mange av deltakerne i prosjektet har ellers studert samtaler i klasserommet. Marit Solem har studert

elevenes bidrag i form av spørsmål og påstander (Solem, 2016a, b) og læreres reformulering av elevenes svar (Solem & Skovholt, 2017). Karianne Skovholt har studert læreres veiledning av elever (Skovholt, 2018a, Skovholt et al., 2019) og hvordan fagterminologi introduseres i pedagogiske samtaler (Skovholt, 2018b).

Også samtaler i *sosialsektoren* og *rettsvesenet* er blitt studert de senere årene. I tillegg til studien av veiledningssamtaler i NAV i dette nummeret, finnes det flere studier av denne typen veiledning, med særlig vekt på hvordan målet om å aktivisere og ansvarliggjøre brukerne realiseres (Solberg, 2011a, b, 2016, 2017, 2018, Riis-Johansen et al., 2018, Halvorsen & Thomassen, 2021). Prosjektet *Formidling av rettigheter i politiavhør* (MultiLing, UiO, 2018-2021) har studert hvordan politietterforskere informerer mistenkte med andrespråksbakgrunn om deres rettigheter i avhøret. Studiene tar opp hvordan de forenkler og tilpasser språket til samtalepartneren (Urbanik & Pavlenko, 2021, Svennevig et al., 2023) og i hvilken grad de legger til rette for at den mistenkte kan benytte seg av rettighetene sine (Diepeveen et al., 2022). En annen publikasjon tar opp hvordan avhørere og avhørte kommer til enighet om måten å formulere hendelsene på (Diepeveen, 2024). Avhør har også vært studert av Riis-Johansen (2016, 2020), som spesielt har tatt opp kommunikative dilemmaer i avhør av vitner. Endelig skal det nevnes at politiets kommunikasjon med brukere har vært analysert av Kari Rønneberg. Hun har studert faktorer som hemmer eller fremmer god kommunikasjon når borgere ringer til politivakta med ulike ærend (Rønneberg, 2008, 2012, Rønneberg & Svennevig, 2010).

I tillegg til studier av brukerrettet kommunikasjon har det vært flere studier som har tatt for seg *den interne kommunikasjonen* på ulike arbeidsplasser. En type aktivitet som har fått mye oppmerksomhet, er møter. Studier har tatt opp hvordan møteledere styrer ordet (Svennevig, 2012b, d, Asmuss & Svennevig, 2009), hvordan teammedlemmer samarbeider om ideskaping og beslutnings-taking (Lysklett, 2007, Djordjilovic, 2012a, b, Halvorsen, 2018, Halvorsen & Sarangi, 2015) og hvordan ledere tildeler og evaluerer arbeidsoppgaver (Svennevig, 2008, 2011, Svennevig & Djordjilovic, 2015). Endelig har det vært studier av interaksjon på byggearbeidsplasser, særlig med tanke på strategier arbeidere med andrespråksbakgrunn bruker for å skape forståelse, slik som å benytte språkmeglere (Kraft, 2017) eller å utnytte mulighetene ved ikke-verbal kommunikasjon, slik som gester og håndtering av objekter (Urbanik, 2021, Urbanik & Svennevig, 2021).

4.4 Samtaler i medier

Medierte samtaler har en rekke kjennetegn som er formet av mediet de realiseres i. De mediene som har vært studert i samtaleanalytisk forskning, er særlig radio, TV, e-post og chat. Wenche Vagle har beskrevet framveksten av nye og mer dialogiske formater i radioens barndom (Vagle, 2007, 2012). Av TV-medierte samtaler er det særlig politiske intervjuer og debatter som har vært analysert. Margareth Sandvik har studert debattklima, journalistisk praksis og argumentasjon i valgkampsendinger (Sandvik, 2015), mens journalisters intervjustil i utspørring av partiledere under valgkamp har vært tema for andre studier (Svennevig et al., 2014, Vatnøy et al., 2016).

Digitale medier finnes i både skriftlige og muntlige former. E-post er en skriftlig variant som har vært studert som medium for intern kommunikasjon på arbeidsplasser, særlig når det gjelder innkopiering av andre adressater (Skovholt & Svennevig, 2006), normer for når og hvordan man svarer (Skovholt & Svennevig, 2013) og funksjonene til emotikoner (Skovholt et al., 2014). Mediet er også studert som en arena for ulike typer ledelsesstil (Skovholt, 2015). Chat har vært studert som medium for gruppearbeid i skolen (Otnes, 2007) og som kanal for personlig kommunikasjon blant ungdommer (Svennevig & Johansen, 2011).

Muntlige former for digital kommunikasjon er gjerne videobaserte. Studier av videomedierte møter har tatt opp hvordan forsinkelse i dataoverføringen påvirker turtakingen og hvilke strategier deltakerne bruker for å få ordet i flerpartssamtaler (Halvorsen, 2016, Rusk & Pörn, 2019). Videre har man studert hvordan den visuelle organiseringen av møterommet påvirker mulighetene for (multimodal) samhandling (Hjulstad, 2016, Hansen, 2020).

Med dette temanummeret ønsker vi å vise noe av bredden i dagens samtaleforskning og samtidig vise dens relevans som tilnærming til problemstillinger innen anvendt og grunnleggende forskning i språkvitenskap.

Vedlegg: Transkripsjonssymboler

(fra Skovholt et al., 2021)

Symbol Definisjon og bruk

[ja] Overlappende tale

[okay]

= Sammenlenking. Ingen pause, eller mindre enn 0.1 sekunder overlapp, mellom slutten av en turkonstruksjonsenhet (TKE) og be-

gynnelsen av den neste. Blir også brukt når en taler ikke tillater mellomrom mellom to TKE-er.

- (.) Kort pause/mellomrom, vanligvis mellom 0.08 og 0.2 sekunder
- (1.4) Tid (i sekunder, komma tidels sekund) mellom slutten av ett ord og begynnelsen av det neste.
- Ord Understreking indikerer trykk. Plassering indikerer hvilken stavelse (eller stavelser) som er trykklagt.
- o::rd Kolon indikerer forlenget vokal eller konsonant. En eller to koloner er vanlig, tre eller flere i mer ekstreme tilfeller.
- ↑ord Markert endring i tonehøyde, opp (↑) eller ned (↓).
Markerer slutt-tonefall ved TKE-slutt.
- . Fallende intonasjon (.) – punktum
- , Litt stigende intonasjon (,) – komma
- _ Flat intonasjon (_) – understrek
- ¿ Medium fallende-stigende intonasjon (¿) – omvendt spørsmålstegn
- ? Tydelig stigende intonasjon (?) - spørsmålstegn
- ORD Store bokstaver indikerer at stavelser eller ord har merkbart høyere lydstyrke enn det som kan forventes for gjeldende taler.
- °ord° Tale produseres med merkbart lavere lydstyrke enn det som kan forventes for gjeldende taler.
- ord- En strek indikerer avkuttet ord.
- >ord< Høyre/venstre carats indikerer raskere taletempo.
- <ord> Venstre/høyre carats indikerer saktere taletempo.
- .hhh Innpust. Tre bokstaver viser normal pustvarighet. Lengre pust indikeres med færre eller flere bokstaver.
- hhh Utpust. Tre bokstaver viser normal pustvarighet. Lengre pust indikeres med færre eller flere bokstaver.
- ohhrd Kan også indikere aspirasjon/luftfullhet innenfor et ord (som ved latter)
- (h)ord Indikerer plutselig utbrudd av luftfullhet, som ved latter.
- £ord£ Pundtegn indikerer smilestemme, eller undertrykt latter.
- #ord# Knirkestemme
- (ord) Parentes indikerer uvisst ord.
- (()) Dobbel parentes inneholder transkribørens kommentarer om eller beskrivelser av talen eller interaksjonsforløpet.

Referanser

- Asmuß, B., & Svennevig, J. (2009). Meeting talk: An introduction. *The Journal of Business Communication* (1973), 46(1), 3-22.
- Broth, M., & Keevallik, L. (Red.). (2020). *Multimodal interaktionsanalys. Studentlitteratur*.
- Couper-Kuhlen, E. & Etelämäki, M. (2015). Nominated actions and their targeted agents in Finnish conversational directives. *Journal of Pragmatics*, 78, 7-24.
- Couper-Kuhlen, E., & Selting, M. (2017). *Interactional linguistics: Studying language in social interaction*. Cambridge University Press.
- Couper-Kuhlen, E., Etelämäki, M., & Sorjonen, M. L. (2021). Directive turn design and intersubjectivity. I J. Lindstrøm, R. Laury, A. Peräkylä & M.-L. Sorjonen (Red.), *Intersubjectivity in Action: Studies in Language and Social Interaction* (s. 61-80). *John Benjamins*.
- Diepeveen, A., (2024). The suspect's statement in interaction: Responding to 'formulations' in the investigative interview, *Journal of Pragmatics*, 220(1), 47-61.
- Diepeveen, A., Svennevig, J., & Urbanik, P. (2021). Suspects' opportunities to claim their legal rights in police investigative interviews. *International Journal of Speech, Language & the Law*, 28(2).
- Dingemans M., Torreira F., Enfield N.J. (2013). Is "Huh?" a Universal Word? Conversational Infrastructure and the Convergent Evolution of Linguistic Items. *PLoS ONE* 8(11): e78273. <https://doi.org/10.1371/journal.pone.0078273>
- Djordjilovic, O. (2012a). Displaying and developing team identity in workplace meetings—a multimodal perspective. *Discourse Studies*, 14(1), 111-127.
- Djordjilovic, O. (2012b). Managing tasks and relations in meeting interaction. Doktoravhandling, Universitetet i Oslo.
- Eilertsen, L.-J. (2014a). Maintaining intersubjectivity when communication is challenging: Hearing impairment and complex needs. *Research on Language and Social Interaction* 47(4), 353-379. doi: <https://doi.org/10.1080/08351813.2014.958278>
- Eilertsen, L.-J. (2014b). Gjennom samhandlingsformater dannes betingelser for deltakelse: om interaksjon mellom barn med og uten funksjonsnedsettelse. *Spesialpedagogikk* 79(8), 53-70.

- Etelämäki, M. (2021). Organizing the “we” in interaction. I J. Lindstrøm, R. Laury, A. Peräkylä & M.-L. Sorjonen (Red.), *Intersubjectivity in Action* (s. 25-39). John Benjamins.
- Etelämäki, M. & Couper-Kuhlen, E. (2017). In the face of resistance. I M.-L. Sorjonen & L. Raevaara (Red.), *Imperative Turns at Talk: The design of directives in action* (s. 215-240). John Benjamins.
- Etelämäki, M., Heinemann, T., & Vatanen, A. (2021b). On affiliation and alignment: Non-cooperative uses of anticipatory completions in the context of tellings. *Discourse Studies*, 23(6), 726-758.
- Etelämäki, M., Voutilainen, L., & Weiste, E. (2021a). Distributing agency and experience in therapeutic interaction: Person references in therapists’ responses to complaints. *Frontiers in psychology*, 12, 585321.
- Flyvbjerg, B. (2006). Five misunderstandings about case-study research. *Qualitative inquiry*, 12(2), 219-245.
- Geertz, C. (2008). Thick description: Toward an interpretive theory of culture. I *The cultural geography reader* (s. 41-51). Routledge.
- Gudmundsen, J. (2023). "Can You Write it": A Longitudinal Study of Mobilizing the Chat in Video-Mediated L2 Interaction. *Social Interaction. Video-Based Studies of Human Sociality*, 6(2). <https://doi.org/10.7146/si.v6i2.132542>
- Gudmundsen, J. (under arb.). Learning-by-talking in a video-mediated environment. A conversation analytical study of second language interactions in a digital language café. Doktoravhandling, Universitetet i Oslo.
- Gudmundsen, J. & Svennevig, J. (2020). Multimodal displays of understanding in vocabulary-oriented sequences. *Social Interaction - Video-Based Studies of Human Sociality* 3 (2). doi:10.7146/si.v3i2.114992.
- Gumperz, J. J. (2015). Interactional Sociolinguistics. A personal perspective. I D. Tannen, H. E. Hamilton & D. Schiffrin. (2015). *The handbook of discourse analysis* (s. 309-323). John Wiley & Sons.
- Gundrosen, S., Andenæs, E., Aadahl, P., & Thomassen, G. (2016). Team talk and team activity in simulated medical emergencies: a discourse analytical approach. *Scandinavian journal of trauma, resuscitation and emergency medicine*, 24(1), 1-10.
- Gundrosen, S., Solligård, E., & Aadahl, P. (2014). Team competence among nurses in an intensive care unit: the feasibility of in situ simulation and assessing non-technical skills. *Intensive and Critical Care Nursing*, 30(6), 312-317.

- Gundrosen, S., Thomassen, G., Wisborg, T., & Aadahl, P. (2018). Team talk and team decision processes: a qualitative discourse analytical approach to 10 real-life medical emergency team encounters. *BMJ open*, 8(11), e023749.
- Halliday, M. A. K. (1978). *Language as social semiotic. The Social Interpretation of Language and Meaning*. Edward Arnold.
- Halvorsen, K. (2013). Participation across distance: Claiming the floor in multiple-location video meetings. *Journal of Applied Linguistics & Professional Practice*, 10(1).
- Halvorsen, K. (2016). Participation across distance: Claiming the floor in multiple-location video meetings. *Journal of Applied Linguistics and Professional Practice*, 10(1), 45-67. <https://doi.org/10.1558/japl.25758>
- Halvorsen, K. (2018). Questions as interactional resource in team decision making. *International Journal of Business Communication*, 55(1), 69-93.
- Halvorsen, K., & Sarangi, S. (2015). Team decision-making in workplace meetings: The interplay of activity roles and discourse roles. *Journal of Pragmatics*, 76, 1-14.
- Halvorsen, K., & Thomassen, G. (2021). Mellom ansvarliggjøring og autonomi: Tilskrivning av ansvar i interaksjon mellom brukere og veiledere i den norske arbeids-og velferdsetaten (NAV). *Språk och interaktion* 5(5). <http://hdl.handle.net/10138/333439>
- Hansen, J. P. B. (2020). Invisible participants in a visual ecology: Visual space as a resource for organising video-mediated interpreting in hospital encounters. *Social Interaction-Video-Based Studies of Human Sociality*, 3(3).
- Hansen, J. P. B. (2022). Recruiting repair: Making sense of interpreters' embodied actions in a video-mediated environment. *Discourse Studies*, 24(6), 719-740.
- Hansen, J. P. B. (2023). *Fjerntolking. En bok om meningsdannelse*. Fagbokforlaget.
- Hansen, J. P. B., & Svennevig, J. (2021). Creating space for interpreting within extended turns at talk. *Journal of Pragmatics*, 182, 144-162.
- Hasund, I. K. (2004). The discourse markers *like* in English and *liksom* in Norwegian teenage language: A corpus-based, cross-linguistic study. Doktoravhandling, Universitetet i Agder.
- Hasund, I. K., Opsahl, T., & Svennevig, I. (2012). By three means The pragmatic functions of three Norwegian. I I. Buchstaller (Red.), *Quotatives: Cross-linguistic and cross-disciplinary perspectives* (s. 37-68). John Benjamins

- Heritage, J. (1984). *Garfinkel and ethnomethodology*. Polity Press.
- Hjulstad, J. (2016). Practices of organizing built space in videoconference-mediated interactions. *Research on Language and Social Interaction*, 49(4), 325-341.
- Jefferson, G. (2004). Glossary of transcript symbols with an introduction. I G. H. Lerner, (Red.), *Conversation Analysis: Studies from the First Generation* (s. 13-31.). John Benjamins.
- Kendrick, K. H. (2017). Using conversation analysis in the lab. *Research on Language and Social Interaction*, 50(1), 1-11.
- Killmer, H. (2023). How parents with aphasia deal with children's resistance to requests. *Clinical Linguistics & Phonetics*, 1-21.
- Killmer, H., Beeke, S., & Svennevig, J. (2021). Collaborative storytelling with a person with aphasia-Promoting agency in a multiparty interaction. *Journal of Interactional Research in Communication Disorders*, 11(1), 78-104.
- Killmer, H., Svennevig, J., & Beeke, S. (2022). Joint planning in conversations with a person with aphasia. *Journal of Pragmatics*, 187, 72-89.
- Killmer, H., Svennevig, J., & Beeke, S. (2023). Requests to children by parents with aphasia. *Aphasiology*, 37(9), 1363-1385.
- Kraft, K. (2017). Constructing migrant workers: Multilingualism and communication in the transnational construction site. *Doktoravhandling, Universitetet i Oslo*.
- Landmark, A. M. D., Gulbrandsen, P., & Svennevig, J. (2015). Whose decision? Negotiating epistemic and deontic rights in medical treatment decisions. *Journal of pragmatics*, 78, 54-69.
- Landmark, A. M. D., Hansen, P. B., Svennevig, J. & Simonsen H. G., (under utg.). Word searching in multilingual dementia: An interdisciplinary approach. *International Journal of Bilingualism*.
- Landmark, A. M. D., Nilsson, E., Ekström, A., & Svennevig, J. (2021). Couples living with dementia managing conflicting knowledge claims. *Discourse Studies*, 23(2), 191-212.
- Landmark, A. M. D., Ofstad, E. H., & Svennevig, J. (2017b). Eliciting patient preferences in shared decision-making (SDM): Comparing conversation analysis and SDM measurements. *Patient education and counseling*, 100(11), 2081-2087.
- Landmark, A. M. D., Svennevig, J., & Gulbrandsen, P. (2016). Negotiating treatment preferences: Physicians' formulations of patients' stance. *Social Science & Medicine*, 149, 26-36.

- Landmark, A. M. D., Svennevig, J., Gerwing, J., & Gulbrandsen, P. (2017a). Patient involvement and language barriers: Problems of agreement or understanding?. *Patient education and counseling*, 100(6), 1092-1102.
- Lind, M. (2002). The use of prosody in interaction: observations from a case study of a Norwegian speaker with a non-fluent type of aphasia. *Investigations in clinical phonetics and linguistics*, 373-389.
- Lind, M. (2005). Conversation—more than words. A Norwegian case study of the establishment of a contribution in aphasic interaction. *International Journal of Applied Linguistics*, 15(2), 213-239.
- Lind, M. & Svennevig, J. (1999). *Samtaleanalyse*. Temanummer av *Norsk Lingvistisk Tidsskrift*, 17 (1).
- Linell, P. (2005). En dialogisk grammatik?. I J. Anward & B. Nordberg (Red.), *Samtal och grammatik: Studier i svenskt samtalsspråk* (s. 231-328). Studentlitteratur.
- Lysklett, S. R. (2007). Dialog mellom ideer: ideutviklingens vilkår i arbeidsgruppemøter. Doktoravhandling, NTNU.
- Opsahl, T. (2009). Wolla I swear this is typical for the conversational style of adolescents in multiethnic areas in Oslo. *Nordic Journal of Linguistics*, 32(2), 221-244.
- Opsahl, T. & Svennevig, J. (2007). «Må ha det. Bare må ha det.» bare som pragmatisk partikkel i samtale. *Norsk lingvistisk tidsskrift* 25 (1), 29-55.
- Opsahl, T. & Svennevig, J. (2012). – Og vi bare sånn «grattis»! Sitatmarkørene bare og sånn i talespråk. I K. I. Vannebo (Red.), *Grammatikk, bruk og norm. Festskrift til Svein Lie på 70-årsdagen, 15. april 2012* (s. 219–236). Novus.
- Otnes, H. (2007). *Følge med og følge opp. Verbalspråklig lyttemarkering i synkron nettsamtaler*. Doktoravhandling, NTNU.
- Pájaro, V. (2018). *Performances of professional selves and language competences in job interviews in multilingual Norway*. Doktoravhandling, Universitetet i Oslo.
- Pietikäinen, K. S. (2018a). Misunderstandings and ensuring understanding in private ELF talk. *Applied Linguistics*, 39(2), 188-212.
- Pietikäinen, K. S. (2018b). Silence that speaks: The local inferences of withholding a response in intercultural couples' conflicts. *Journal of Pragmatics*, 129, 76-89.
- Pietikäinen, K. S. (2020). On second language/nonnative speakerism in conversation analysis: A study of emic orientations to language in multilingual/lingua franca couple interactions. *Journal of Pragmatics*, 169, 136-150.

- Pietikäinen, K. S. (2021). The influence of context on language alternation practices in English as a lingua franca. *Journal of English as a Lingua Franca*, 10(1), 1-30.
- Riis-Johansen, M. O. (2016). Balanse ganger: En samtaleanalytisk studie av politiavhør av voksne fornærmede. Doktoravhandling, NTNU.
- Riis-Johansen, M. O. (2020). «Sånn formelle ting som jeg bare må si»: Kommunikative dilemma i presentasjonen av formalia i politiavhør. *Nordic Journal of Studies in Policing*, 7(1), 23-38.
- Riis-Johansen, M. O., Halvorsen, K., Andenæs, E., & Hammerstad, G. T. (2018). Interaksjon med brukere i Nav: Analyse av samtaledata som grunnlag for fagutvikling. *Tidsskrift for velferdsforskning*, 21(3), 227-240.
- Rønneberg, K. (2012). Public confidence in the police: The impact of verbal encounters. *Open Journal of Modern Linguistics*, 2(1), 1-7. doi: 10.4236/ojml.2012.21001
- Rønneberg, K. G. (2008). Politisamtaler med publikum: språkbruk som hemmer eller fremmer god kommunikasjon. Doktoravhandling, Universitetet i Oslo.
- Rønneberg, K., & Svennevig, J. (2010). Declining to help: Rejections in service requests to the police. *Discourse & Communication*, 4(3), 279-305.
- Rusk, F. (2019). Digitally mediated interaction as a resource for co-constructing multilingual identities in classrooms. *Learning, Culture and Social Interaction* 21, 179-193. <https://doi.org/10.1016/j.lcsi.2019.03.005>
- Rusk, F., & Pörn, M. (2019). Delay in L2 interaction in video-mediated environments in the context of virtual tandem language learning. *Linguistics and Education*, 50, 56-70.
- Sacks, H., Schegloff, E. A., & Jefferson, G. (1974). A Simplest Systematics for the Organization of Turn-Taking for. *Language*, 50(4), 696-735.
- Sandvik, M. (2015) Hva trenger velgerne å vite? Og får de vite det? En retorisk analyse av debattklima, journalistisk praksis og argumentasjon i valgkamp-diskurs på radio og tv fra valgkampen i 1991, 1999 og 2009. Doktorgradsavhandling, UiO
- Seedhouse, P. (2005). Conversation Analysis as Research Methodology. In: Richards, K., Seedhouse, P. (Red.) *Applying Conversation Analysis* (s. 251-266). Palgrave Macmillan. https://doi.org/10.1057/9780230287853_15
- Sickinghe, A. V. (2016). Speaking like “us”: self-and other-categorization as Norwegian speakers in student interactions. *Multilingua*, 35(5), 483-511.
- Sidnell, J., & Stivers, T. (Red.). (2012). *The handbook of conversation analysis*. John Wiley & Sons.

- Sikveland, R. O., Solem, M. S., & Skovholt, K. (2021). How teachers use prosody to guide students towards an adequate answer. *Linguistics and Education*, 61, 100886. doi:<https://doi.org/10.1016/j.linged.2020.100886>
- Skarbø, M. (1999). «Ja» og «nei» som emneinnledere i samtale. *Norsk Lingvistisk Tidsskrift* 17 (1), 125–138.
- Skedsmo, K. (2020). Multiple other-initiations of repair in Norwegian Sign Language. *Open Linguistics*, 6(1), 532-566.
- Skedsmo, K. (2021). How to use comic-strip graphics to represent signed conversation. *Research on Language and Social Interaction*, 54(3), 241-260.
- Skedsmo, K. (2023). Repair receipts in Norwegian Sign Language multiperson conversation. *Journal of Pragmatics*, 215, 189-212.
- Skovholt, K (2015). Doing leadership in a virtual team. Addressing devices, requests and emoticons in a leader's e-mail messages. In Darics, E. (Ed.). (2015). *Digital Business Discourse*. Hampshire: Palgrave Macmillan.
- Skovholt, K. (2018a). Anatomy of a teacher–student feedback encounter. *Teaching and teacher education*, 69, 142-153. doi:10.1016/j.tate.2017.09.012
- Skovholt, K. (2018b). Establishing Scientific Discourse in Classroom Interaction Teacher Students' Orientation to Mundane Versus Technical Talk in the School Subject Norwegian. *Scandinavian Journal of Educational Research*, 62(2), 229-244. doi:10.1080/00313831.2016.1212263
- Skovholt, K., & Svennevig, J. (2006). Email copies in Workplace Interaction. *Journal of Computer-Mediated Communication*, 12(1), 42-65.
- Skovholt, K., & Svennevig, J. (2013). 24. Responses and non-responses in workplace emails. I T. Virtanen (Red.), *Pragmatics of computer-mediated communication* (s. 589-612). Mouton de Gruyter.
- Skovholt, K., & Svennevig, J. (2013). Responses and Non-responses in Workplace Emails. I: S. Herring, D. Stein & T. Virtanen (Eds.), *Handbook of the Pragmatics of Computer-Mediated Communication*. Mouton de Gruyter (581-603).
- Skovholt, K., Grønning, A., & Kankaanranta, A. (2014). The Communicative Functions of Emoticons in Workplace E-Mails: :-). *Journal of Computer-Mediated Communication*. Volume 19, Issue 4, pages 780–797.
- Skovholt, K., Nordenström, E., & Stokoe, E. (2019). Evaluative conduct in teacher–student supervision: When students assess their own performance. *Linguistics and Education*, 50, 46-55. doi:10.1016/j.linged.2019.03.001

- Skovholt, K., Sikveland, R.O., Solem, M.S.S. & Landmark, A.M.D. (2021). *Samtaleanalyse. En praktisk innføring*. Oslo: Cappelen Damm Akademisk.
- Skovholt, K., Solem, M. S., Vonen, M. N., Sikveland, R. O., & Stokoe, E. (2021). Asking more than one question in one turn in oral examinations and its impact on examination quality. *Journal of Pragmatics*, 181, 100-119. doi:<https://doi.org/10.1016/j.pragma.2021.05.020>
- Solarek-Gliniewicz, M. (under arb.). Strategier for å etablere felles forståelse i medisinske konsultasjoner på andrespråk. En studie av samtaler mellom polske leger og norske pasienter. Doktoravhandling, Universitetet i Oslo.
- Solberg, J. (2011a). Activation encounters: Dilemmas of accountability in constructing clients as 'knowledgeable'. *Qualitative Social Work*, 10(3), 381-398.
- Solberg, J. (2011b). Accepted and resisted: The client's responsibility for making proposals in activation encounters. *Text & Talk* 31(6), 733-752
- Solberg, J. (2016). Argument in professional-client encounters: Building cases through second-hand assessments. *Pragmatics and Society*, 7(3), 366-390.
- Solberg, J. (2017). Logic of accounting: The case of reporting previous options in Norwegian activation encounters. *Discourse processes*, 54(7), 545-567.
- Solberg, J. (2018). Clients' downgrading reports about other people in welfare encounters: Matter out of place? *Discourse Studies*, 20(6), 792-808.
- Solem, M. S. (2016a). Displaying knowledge through interrogatives in student-initiated sequences. *Classroom Discourse*, 7(1), 18-35.
- Solem, M. S. (2016b). Negotiating knowledge claims: Students' assertions in classroom interactions. *Discourse Studies*, 18(6), 737-757.
- Solem, M. S., & Skovholt, K. (2017). Teacher Formulations in Classroom Interactions. *Scandinavian Journal of Educational Research*, 1-20. doi:10.1080/00313831.2017.1324904
- Solem, M., Landmark, A. M. D., Stokoe, E. & Skovholt, K., (2023). Assessment in practice: achieving joint decisions in oral examination grading conversations, *Scandinavian Journal of Educational Research*, doi: 10.1080/00313831.2023.2250380
- Svennevig, J. (1999). *Getting acquainted in conversation: A study of initial interactions*. John Benjamins.
- Svennevig, J. (2001a). Abduction as a methodological approach to the study of spoken interaction. *Norskkrift*, 103, 1-22.
- Svennevig, J. (2001b). *Ja, jo* and *nei* initiating responses to wh-questions in Norwegian. I H. Vater & O. Letnes (Red.), *Modality and more* (s. 143-165). *Fokus*.

- Svennevig, J. (2003). Echo answers in native/non-native interaction. *Pragmatics*, 13(2), 285–309.
- Svennevig, J. (2004). Other-repetition as display of hearing, understanding and emotional stance. *Discourse studies*, 6(4), 489-516.
- Svennevig, J. (2008). Exploring leadership conversations. *Management Communication Quarterly*, 21(4), 529-536.
- Svennevig, J. (2008a). Ikke sant som respons i samtale. I J. B. Johannessen (Red.), *Språk i Oslo. Ny forskning omkring talespråk* (s. 127–128.). Novus.
- Svennevig, J. (2008b). Trying the easiest solution first in other-initiation of repair. *Journal of Pragmatics*, 40(2), 333-348.
- Svennevig, J. (2009). Forståelse og sosiale relasjoner i håndtering av språkproblemer i andrespråkssamtaler. *Nordand. Nordisk tidsskrift for andrespråksforskning*, 4(2), 35 - 64.
- Svennevig, J. (2010). Pre-empting reference problems in conversation. *Language in Society* 39, 173–202.
- Svennevig, J. (2011). Leadership style in managers' feedback in meetings. I J. Angouri & M. Marra (Red.), *Constructing identities at work* (s. 17-39). Palgrave Macmillan.
- Svennevig, J. (2012a). «og jeg bare hallo liksom» Diskursmarkøren hallo i samtale. *Språk och interaktion* 3, 157-174.
<http://hdl.handle.net/10138/37523>
- Svennevig, J. (2012b). Interaction in workplace meetings. *Discourse studies*, 14(1), 3-10.
- Svennevig, J. (2012c). On being heard in emergency calls. The development of hostility in a fatal emergency call. *Journal of Pragmatics* 44(11), 1393–412.
- Svennevig, J. (2012d). The agenda as resource for topic introduction in workplace meetings. *Discourse Studies*, 14(1), 53-66.
- Svennevig, J. (2013). Reformulation of questions with candidate answers. *International Journal of Bilingualism* 17(2), 189–204.
- Svennevig, J. (2014). «Det er nå trivelig der innpå, da». Nå - en diskursmarkør i tilbakegang. I J. B. Johannessen (Red.), *Språk i Norge og nabolanda. Ny forskning om talespråk* (s. 291–314). Novus.
- Svennevig, J. (2018a). Decomposing turns to enhance understanding by L2 speakers. *Research on language and social interaction*, 51(4), 398-416.
- Svennevig, J. (2018b). “What’s it called in Norwegian?” Acquiring L2 vocabulary items in the workplace. *Journal of Pragmatics*, 126, 68-77.

- Svennevig, J. (2023). Self-Reformulation as a Preemptive Practice in Talk Addressed to L2 Users. *Research on language and social interaction*, 56(3), 250-268.
- Svennevig, J. & Johansen, R. (2011). Sociopragmatic variation in the sequential organization of conversation. I Andersen, G., & Aijmer, K. (Red.). *Pragmatics of Society* (s. 473-500.). *Walter de Gruyter*.
- Svennevig, J. & Lind, M. (2016). Dementia, interaction, and bilingualism: An exploratory case study. I H.-O. Enger, M. I. N. Knoph, K. E. Kristoffersen & M. Lind (Red.), *Helt fabelaktig! Festskrift til Hanne Gram Simonsen på 70-årsdagen* (s. 199-218). Novus.
- Svennevig, J., & Djordjilovic, O. (2015). Accounting for the right to assign a task in meeting interaction. *Journal of Pragmatics*, 78, 98-111.
- Svennevig, J., & Hamilton, H. E. (2022). Fostering Storytelling by Persons with Dementia in Multiparty Conversation. I Røyneland, U., & Blackwood, R. (Red.), *Multilingualism across the Lifespan* (s. 169-188). Taylor & Francis.
- Svennevig, J., & Landmark, A. M. D. (2019). Accounting for forgetfulness in dementia interaction. *Linguistics Vanguard*, 5(s2), 20180021.
- Svennevig, J., Arisland, S., & Rognmo, A. S. (2014). « Jeg bare spør... » Pågående intervjustil i partileders-utspørringer. *Rhetorica Scandinavica*, 18(66/67), 96-121.
- Svennevig, J., Gerwing, J., Jensen, B. U., & Allison, M. (2019). Pre-empting understanding problems in L1/L2 conversations: Evidence of effectiveness from simulated emergency calls. *Applied linguistics*, 40(2), 205-227.
- Svennevig, J., Hansen, P., Simonsen, H. G., & Landmark, A. M. D. (2019). Code-switching in multilinguals with dementia: patterns across speech contexts. *Clinical linguistics & phonetics*, 33(10-11), 1009-1030.
- Svennevig, J., Urbanik, P., & Diepeveen, A. (2023). How police investigators seek to secure that suspects speaking a second language understand their rights in investigative interviews. *Police Practice and Research*, 1-19.
- Thomassen, G., & Sarangi, S. (2012). Evidence-based familial risk explanations in cancer genetic counselling: Negotiating and communicating health risk. *Health, risk & society*, 14(7-8), 607-626.
- Thomassen, G., Sarangi, S. K. & Bjørnevoll, I. (2020). Diagnostic uncertainties, ethical tensions, and accounts of role-responsibilities in genetic counseling communication. *Journal of Genetic Counseling* 29, 1159–1172.
- Thomassen, G., Sarangi, S., & Skolbekken, J. A. (2012). Negotiating parental/familial responsibility in genetic counselling. *Journal of Applied Linguistics & Professional Practice*, 9(3), 361-386.

- Urbanik, P. K. (2017). *Requests in Polish and Norwegian informal conversation. A comparative study of grammatical and pragmatic patterns*. Doktoravhandling, Universitetet i Oslo.
- Urbanik, P. K. (2018). Kan ikke du stå der, da? En sosiokognitiv analyse av finalpartikkelen da i interrogative kan-anmodninger. *Norsk lingvistisk tidsskrift*, 36(2), 299-330.
- Urbanik, P. K. (2020). Getting others to share goods in Polish and Norwegian: Material and moral anchors for request conventions. *Intercultural Pragmatics*, 17(2), 177-220.
- Urbanik, P. K. (2021). Directives in the construction site: Grammatical design and work phases in second language interactions with crane operators. *Journal of Pragmatics*, 178, 43-67.
- Urbanik, P. K. & Pavlenko, A. (2021). Securing Understanding in a Second Language: Communication of rights in investigative interviews in the USA and Norway. I Rønnefeldt, U., & Blackwood, R. (Red.), *Spaces of multilingualism* (s. 92-112). Taylor & Francis.
- Urbanik, P. K. & Svennevig, J. (2019). Managing contingencies in requests: The role of negation in Norwegian interrogative directives. *Journal of Pragmatics*, 139, 109-125.
- Urbanik, P. K. & Svennevig, J. (2021). Action-depicting gestures and morphosyntax: the function of gesture-speech alignment in the conversational turn. *Frontiers in Psychology*, 12, 689292.
- Vagle, W. (2007). I think the listeners would like me to ask you, Mr Prime Minister,... The history of texts and contexts in Norwegian radio with emphasis on the early period. Acta Humaniora 317. Doctoral dissertation, Faculty of Humanities. Oslo: University of Oslo.
- Vagle, W. (2012). The formation of the genre system on Norwegian broadcast radio. *Nordicom Review*, 33(2), 119-137.
- Vatnøy, E., Iversen, M. H., & Svennevig, J. (2016). Utspørrerne. Journalistisk strategi og forskjellsbehandling i stortingsvalget 2013. *Norsk medietidsskrift*, 23(3), 1-25.
- Vonen, M. N., Solem, M. S., & Skovholt, K. (2023). Managing students' insufficient answers in oral examinations. *Classroom Discourse*, 14(3), 258-280. DOI: 10.1080/19463014.2022.2079694

Summary

This article is an introduction to the special issue on conversation analysis in Norway. It describes the object of study of the discipline, which in addition to verbal interaction includes embodied and technological resources for communication. Furthermore, it presents different approaches to the study of conversation, especially discourse analytic approaches and Conversation Analysis (CA). The methodological principles of CA are presented and furthermore discussed as an approach to linguistics as practiced by the discipline of Interactional Linguistics. Finally, the introduction gives an overview of conversation analytic research in Norway on topics such as language structure, conversational mechanisms, clinical communication, second language interaction, professional and institutional interaction in health care, social work, education and the legal system, and mediated forms of interaction.

Jan Svennevig
Professor
Universitetet i Agder
Institutt for nordisk og mediefag
Postboks 422
4606 Kristiansand
jan.svennevig@uia.no